GİRİŞİM SERMAYESİ FONLARI VE VERGİ AVANTAJLARI

AKİF AKARCA
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR

GİRİŞİM SERMAYESİ FONLARI

Fonların Yasal Düzenlemesi

Girişim sermayesi yatırım fonları, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun (Kanun) 54'üncü maddesi kapsamında III-52.4 sayılı **Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği (Tebliğ)** ile düzenlenmiştir.

Anılan **Tebliğ**, girişim sermayesi yatırım fonlarının;

- kuruluşlarına,
- faaliyet ilke ve kurallarına,
- katılma paylarının ihracı ile bunların nitelikli yatırımcılara satışına,
- ihraç belgesine,
- yatırımcılarının bilgilendirilmesine,
- tasfiye ve sona ermelerine

ilişkin esasları kapsamaktadır.

GİRİŞİM SERMAYESİ FONLARI

Girişim Sermayesi Yatırım Fonu Nedir?

Tebliğ düzenlemesine göre, **Girişim Sermayesi Yatırım Fonu (Fon)**; nitelikli **yatırımcılardan** katılma payları karşılığında toplanan paralarla, pay sahipleri hesabına inançlı mülkiyet esaslarına göre Sermaye Piyasası Kurulu tarafından belirlenmiş varlık ve işlemlerden oluşan **portföyü işletmek** amacıyla **portföy yönetim şirketleri** ve **girişim sermayesi portföy yönetim şirketleri** tarafından bir içtüzük ile **süreli olarak kurulan ve tüzel kişiliği bulunmayan malvarlığıdır.**

GİRİŞİM SERMAYESİ FONLARI

Fonun Faaliyet Konuları

Fonlar, aşağıda sayılan **varlık** ve **işlemlerden** oluşan **portföyü işletmek** amacı dışında herhangi bir işle uğraşamazlar:

a) **Girişim sermayesi yatırımları,**
b) Özelleştirme kapsamına alınanlar dahil **Türkiye'de kurulan anonim ortaklıklara ait paylar**, özel sektör ve kamu **borçlanma araçları,**
c) Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar hükümleri çerçevesinde alım satımı yapılabilen, **yabancı** özel sektör ve kamu **borçlanma araçları** ve **anonim ortaklık payları,**
ç) Vadeli mevduat ve katılma hesabı,
d) Yatırım fonu katılma payları,
e) Repo ve ters repo işlemleri,
f) Varantlar ve sertifikalar,
g) Kira sertifikaları ve gayrimenkul sertifikaları,
ğ) Takasbank para piyasası işlemleri,
h) Türev araç işlemlerinin nakit teminatları ve primleri,
ı) Kurulca uygun görülen özel tasarlanmış yabancı yatırım araçları ve ikraz iştirak senetleri,
i) Kurulca uygun görülen diğer yatırım araçları.

GİRİŞİM SERMAYESİ FONLARI

Girişim Şirketlerine ve Girişim Sermayesi Yatırımlarına İlişkin Esaslar

Girişim şirketlerinin, sınai, zirai uygulama ve ticari pazar potansiyeli olan araç, gereç, malzeme, hizmet veya yeni ürün, yöntem, sistem ve üretim tekniklerinin meydana
getirilmesini veya geliştirilmesini amaçlamaları ya da yönetim, teknik veya sermaye desteği ile bu amaçları gerçekleştirebilecek durumda olmaları gereklidir.

Fonlar, sadece **anonim** ve **limitet** şirket şeklinde kurulmuş **girişim şirketlerine** yatırım yapabilir. Yatırım tarihi itibari ile limitet şirket olan girişim şirketlerinin, ilk yatırım tarihini takip eden bir yıl içinde anonim şirkete dönüşüm işlemlerinin tamamlanması zorunludur.

GİRİŞİM SERMAYESİ FONLARI

Girişim Sermayesi Yatırımlarına ve Diğerlerine İlişkin Yatırım Sınırlamaları

- Fonun toplam değerinin **en az %80'inin** bir veya birden fazla **girişim sermayesi yatırımından oluşması zorunludur.**

- Fonun, bir hesap dönemi içinde; **KOBİ** Yönetmeliğinde yer alan nitelikleri sağlayan girişim şirketlerine doğrudan yaptığı yatırımların, **fon toplam değerinin %10'unu geçmesi halinde** yukarıda yer alan yatırım sınırı **%51** olarak uygulanır.

- **Yatırım sınırlarına uyumun** fonun **hesap dönemi sonundaki** toplam değer tablosu itibari ile sağlanması zorunludur.

- Fonlar altına, diğer kıymetli madenlere ve diğer emtialara ve bunlara dayalı vadeli işlem sözleşmelerine yatırım yapamazlar.

- Sermaye piyasası araçlarını açığa satamazlar, kredili menkul kıymet işlemi yapamazlar ve sermaye piyasası araçlarını ödünç alamazlar.

GİRİŞİM SERMAYESİ FONLARI

Fonun Niteliği

Fonun malvarlığı, kurucunun, portföy saklayıcısının ve portföy yöneticisinin malvarlığından ayrıdır.

- Fon malvarlığı; fon hesabına olması, içtüzük ile ihraç belgesinde hüküm bulunması şartıyla kredi alınması ve koruma amaçlı türev araç işlemleri yapılması amacı haricinde **teminat gösterilemez** ve **rehnedilemez.**

- Kamu alacaklarının tahsili amacı da dâhil olmak üzere **haczedilemez,**

- Üzerine **ihtiyatî tedbir konulamaz** ve

- **İflas masasına dâhil edilemez.**

- Kurucunun ve/veya portföy yöneticisinin üçüncü kişilere olan borçları ve yükümlülükleri ile fonların aynı üçüncü kişilerden olan alacakları birbirlerine karşı **mahsup edilemez.**

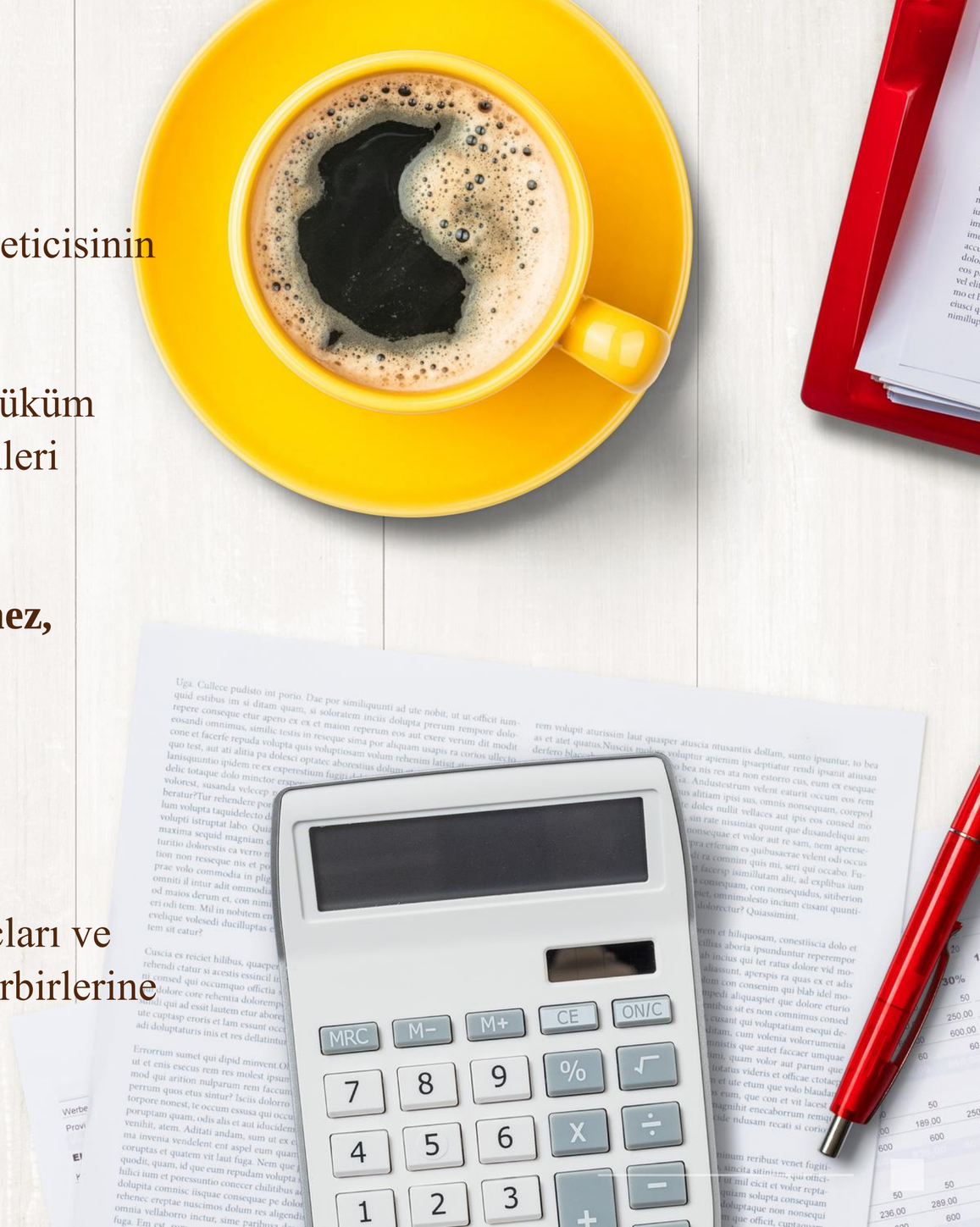

GİRİŞİM SERMAYESİ FONLARI

Katılma Payları

- Katılma paylarının **itibari değeri yoktur.**

- **Fon birim pay değeri,** fon toplam değerinin katılma paylarının sayısına bölünmesiyle elde edilir.

- Fon birim pay değerinin **en az yılda bir kere hesaplanması** ve **nitelikli yatırımcılara bildirilmesi esastır.**

GİRİŞİM SERMAYESİ FONLARI

Fon Katılma Paylarının Satışı ve Fona İadesi ile Yatırımcılar Arasında Devri

Katılma Paylarının alımı,

- fon birim pay değerinin tam olarak **nakden ödenmesi** veya
- bu değere karşılık gelen **iştirak paylarının fona devredilmesi**;

şeklinde gerçekleşebilir.

Katılma payının fona iadesi, yatırımcıların katılma paylarının ihraç belgesinde belirlenen esaslara göre fona iade edilmek suretiyle nakde çevrilmesi şeklinde gerçekleşir.

Katılma paylarının **nitelikli yatırımcılar arasında devri** de mümkündür. Nitelikli yatırımcılar arasında katılma payı devrinin gerçekleştirilebilmesi için devralan kişi ve/veya kuruluşların nitelikli yatırımcı vasıflarını haiz olduğuna ilişkin bilgi ve belgelerin kurucuya iletilmesi ve kurucunun onayının alınması zorunludur.

Kurucu tarafından katılma paylarının Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) nezdinde üye
ve hak sahipleri bazında izlenmesi zorunludur.

GİRİŞİM SERMAYESİ FONLARI

Fonun Temsili

Fon, taraf olacağı tüm sözleşmeler ile girişim şirketlerinin yönetimine katılınması ve bu şirketlerin genel kurullarında oy kullanılması da dahil olmak üzere tüm faaliyetlerinin icrasında, **kurucunun yönetim kurulu** tarafından temsil edilir.

Yönetim kurulu bu yetkisini bir veya daha fazla murahhas üyeye devredebilir.

GİRİŞİM SERMAYESİ FONLARI

Kâr Dağıtımına İlişkin Esaslar

Fon ihraç belgesinde yer verilen esasla çerçevesinde, fon tarafından **katılma payı sahiplerine kar dağıtabilir.**

FON KAZANÇLARININ VERGİLENMESİ (YA DA VERGİLENMEMESİ)

Fonlar Kurumlar Vergisi Mükellefidir

Kurumlar Vergisi Kanununun 2.maddesi hükmü uyarınca; Sermaye Piyasası Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi **fonlar** ile bu fonlara benzer yabancı fonlar da **sermaye şirketi sayılmaktadır**. Dolayısıyla, **kurumlar vergisi mükellefidirler.**

Yatırım ortaklıkları (girişim sermayesi yatırım ortaklığı dahil) ise **anonim şirket** şeklinde kurulduklarından sermaye şirketi olarak **kurumlar vergisi mükellefidirler.**

FON KAZANÇLARININ VERGİLENMESİ (YA DA VERGİLENMEMESİ)

Fonun Kazancı Kurumlar Vergisinde Müstesnadır

Kurumlar Vergisi Kanununun **5 inci** maddesinin birinci fıkrasının **(d)** bendi hükmü uyarınca, **girişim sermayesi yatırım fonları** veya ortaklıklarının **kazançları** anılan fon veya ortaklıkların **Türkiye'de kurulmuş olmaları** şartıyla **kurumlar vergisinden istisna edilmiştir.**

Ancak, bu istisna, anılan fon ve ortaklıkların söz konusu kazançları üzerinden **kesinti yoluyla vergi alınmasına engel teşkil etmemektedir.**

FON KAZANÇLARININ VERGİLENMESİ (YA DA VERGİLENMEMESİ)

Fonun İstisna Kazançları Üzerinden Yapılacak Vergi Kesintisi Oranı Sıfırdır

Girişim sermayesi yatırım fon ve ortaklıklarının kurumlar vergisi istisnasından yararlanan kazançlarından, **dağıtılsın dağıtılmasın**, Kurumlar Vergisi Kanununun 15 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, **vergi kesintisi** yapılması öngörülmüştür.

Ancak, girişim sermayesi yatırım fonları veya ortaklıklarının **istisna kazançları** üzerinden yapılacak **vergi kesintisi oranı**, 2009/14594 (10) sayılı Bakanlar Kurulu Kararına göre **sıfır** olarak uygulanacaktır.

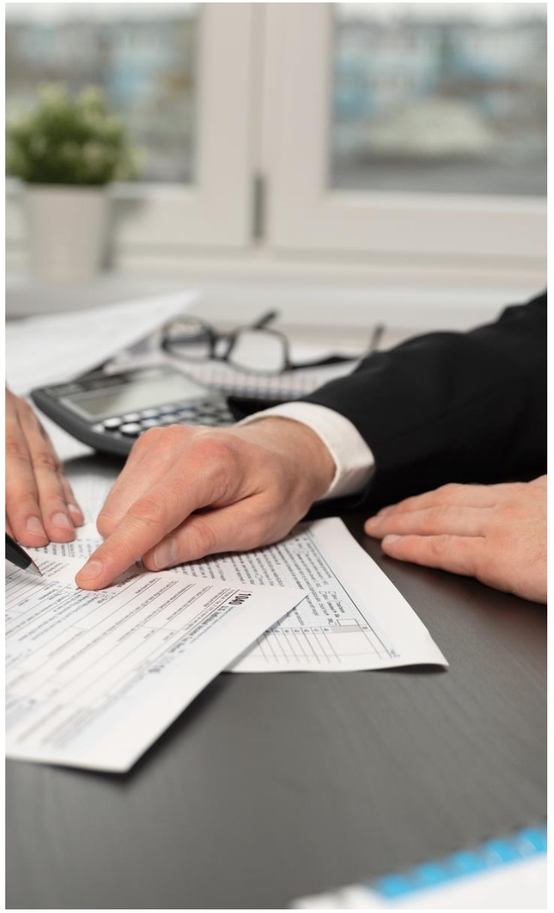

FON KAZANÇLARININ VERGİLENMESİ (YA DA VERGİLENMEMESİ)

Fonun Kazançlarından Vergi Tevkifatı

A- Tam mükellef kurumlara yapılan ödemelerde vergi kesintisi

Kurumlar Vergisi Kanununun 15 inci maddesi hükmü uyarınca, maddenin birinci fıkrasında sayılan kişi, kurum ve kuruluşlarca, **tam mükellefiyete tabi kurumlara** yapılacak bazı ödemeler üzerinden istihkak sahiplerinin kurumlar vergisine mahsuben **%15** (Bakanlar Kurulunca başka bir oran belirlenmediği sürece) oranında **vergi kesintisi** yapılacaktır..

Ancak, Kanunun geçici 1 inci maddesi hükmü uyarınca;

- -Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca vergi kesintisine tabi tutulmuş kazanç ve iratlar üzerinden, Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesi uyarınca,
- -Gelir Vergisi Kanununun **geçici 67 nci** maddesi uyarınca **vergi kesintisine tabi tutulmuş kazanç ve iratlar üzerinden ise, bu Kanun uyarınca**

ayrıca vergi kesintisi yapılmaz.

FON KAZANÇLARININ VERGİLENMESİ (YA DA VERGİLENMEMESİ)

Fonun Kazançlarından Vergi Tevkifatı

B- Fonların temettü gelirleri ve hisse senedi satış gelirlerinde vergi tevkifatı yoktur

Bu fonların toplam değerinin **en az %80'inin** bir veya birden fazla **girişim sermayesi yatırımından oluşması zorunluğu** ve yatırım yapılacak girişim sermayelerinin **anonim şirket** olması gerektiğinden, gelirlerinin büyük bölümü bu şirketlerden elde edilen **temettü**lerden ve bu **hisse senetlerinin elden çıkarılmasından doğan gelirlerden** oluşur.

Fonun elde ettiği bu gelirler üzerinden **vergi tevkifatı söz konusu değildir.**

FON KAZANÇLARININ VERGİLENMESİ (YA DA VERGİLENMEMESİ)

Fonun Kazançlarından Vergi Tevkifatı

C- Fonların GVK geçici 67. maddesi kapsamındaki diğer gelirlerinde vergi yükü yoktur

“Geçici Madde 67

1) Bankalar ve aracı kurumlar takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla;

a) Alım satımına aracılık ettikleri menkul kıymetler ile diğer sermaye piyasası araçlarının alış ve satış bedelleri arasındaki fark,

b) Alımına aracılık ettikleri menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının itfası halinde alış bedeli ile itfa bedeli arasındaki fark,

c) Menkul kıymetlerin veya diğer sermaye piyasası araçlarının tahsiline aracılık ettikleri dönemsel getirileri (herhangi bir menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracına bağlı olmayan),

d) (5436 sayılı Kanunun 14/d maddesiyle eklenen bent. Geçerlilik; 01.01.2006) Aracılık ettikleri menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının ödünç işlemlerinden sağlanan gelirler Üzerinden % 15 oranında vergi tevkifatı yaparlar.

FON KAZANÇLARININ VERGİLENMESİ (YA DA VERGİLENMEMESİ)

Fonun Kazançlarından Vergi Tevkifatı

C- Fonların GVK geçici 67. maddesi kapsamındaki diğer gelirlerinde vergi yükü yoktur

*5520 sayılı **Kurumlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamındaki mükellefler** ile münhasıran menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracı getirileri ile değer artışı kazançları elde etmek ve bunlara bağlı hakları kullanmak amacıyla faaliyette bulunan mükelleflerden 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarıyla benzer nitelikte olduğu Maliye Bakanlığınca belirlenenler için **bu oran % 0** olarak uygulanır.”*

Kurumlar Vergisi Kanunun 2. Maddesi kapsamında **sermaye şirketi sayılan** bu **Fonların** yapabileceği diğer işlemler esas itibariyle, G.V.K. geçici 67. madde kapsamındaki menkul kıymet satış kazancı ve diğer sermaye piyasası gelirlerinden oluşabilir. Bu gelirlerin büyük bölümünde, vergi kesintisi oranı “**0**” dır.

Bu Fonların Geçici 67. Maddenin 4. Nolu fıkrası uyarınca, **mevduat faizleri,** kar ve zarar ortaklığı belgesi karşılığı aldıkları **kar payları**, özel finans kurumlarından aldıkları kar/zarara katılma hesabından elde ettikleri **kar payları** ve **repo gelirleri** üzerinden ise vergi tevkifatı yapılabilmektedir. Ancak, **kesilen bu vergiler** yıllık kurumlar vergisi beyannamesi verildikten sonra Vergi Dairesi’nden nakden veya mahsup yoluyla **geri alınabilir.**

FON KAZANÇLARININ VERGİLENMESİ (YA DA VERGİLENMEMESİ)

Fonun Dağıtacağı Kâr Paylarında Vergi Kesintisi Yoktur.

Kurumlar Vergisi Kanununun 5 inci maddesinin **(d)** bendi hükmü kapsamında vergiden istisna edilen kazançlar üzerinden, yukarıda açıkladığımız çerçevede vergi kesintisi **(sıfır oranda)** yapılacağından, **kâr dağıtımına bağlı vergi kesintisi yapılması söz konusu olmayacaktır.**

FON KATILMA BELGESİ SAHİPLERİNİN ELDE EDECEKLERİ GELİRLERİN VERGİLENMESİ

A- Gerçek Kişilerde Vergileme

Gelir Vergisi Kanunun 75. Maddesinin 2 inci fıkrasının 1 nolu bendindeki parantez içi hükümde **"**Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan **yatırım fonları katılma belgelerine ödenen kâr payları"**nın menkul sermaye iradı olduğu belirtilmiştir.

Yukarıda yer verdiğimiz GVK Geç. 67. Madde hükümleri uyarınca; tevkifata tâbi tutulan kazançlar için **gerçek kişilerce yıllık** veya **münferit beyanname verilmez**. Diğer gelirler dolayısıyla verilecek yıllık beyannameye bu gelirler dahil edilmez.

Gelir İdaresinin yayımladığı ***"G.V.K. Geçici 67 nci Madde Uygulaması İle İlgili Olarak Gerçek Kişilere Yönelik Vergi Rehberi"*** nde fon katılma paylarından elde edilen gelirler;
-Katılma paylarının fona iadesinden doğan gelirler (menkul sermaye iradı),
-Katılma paylarının üçüncü kişilere satışından doğan gelirler (değer artışı kazancı) ve
-Katılma paylarının elde tutulduğu dönemde elde edilen dönemsel gelirler (menkul sermaye iradı),

olarak gruplandırılmaktadır.

FON KATILMA BELGESİ SAHİPLERİNİN ELDE EDECEKLERİ GELİRLERİN VERGİLENMESİ

A- Gerçek Kişilerde Vergileme

Gelir İdaresi Başkanlığınca verilmiş Özelgede katılma paylarının fona iade edilmemesi durumunda katılımcıların elde etmiş olduğu **kar payları**, **"elde tutulduğu dönemde elde edilen dönemsel getiri"** olarak değerlendirilmiş ve anlan kar paylarının Gelir Vergisi Kanunun geçici 67nci maddesinin (1) numaralı fıkrası kapsamında **tevkifata tabi tutulması gerektiği** belirtilmiştir.

Dolayısıyla, gerçek kişilerce sahip olunan ve Sermaye Piyasası Mevzuatına göre sermaye piyasası aracı olarak nitelendirilen yatırım fonları katılma belgelerinden elde edilen gelirlerin (**katılma belgelerinin fona iadesinden doğan** ya da **fonun kar payı dağıtımından** elde edilen), Gelir Vergisi Kanunun geçici 67 nci maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde **tevkifat yoluyla vergilendirilmesi gerekmektedir.**

Girişim Sermayesi Yatırım Fonu katılma paylarından **tam** ve **dar mükellef gerçek kişilerce** elde edilen gelirlerin **tamamı** Geçici 67 nci maddenin (1) numaralı fıkrası kapsamında **% 10** oranında tevkifata tabi bulunmaktadır. Ancak, **iki yıldan fazla süreyle elde tutulan** girişim sermayesi yatırım fonu katılma paylarından elde edilen kazançlar için tevkifat oranı **% "sıfır"**dır.

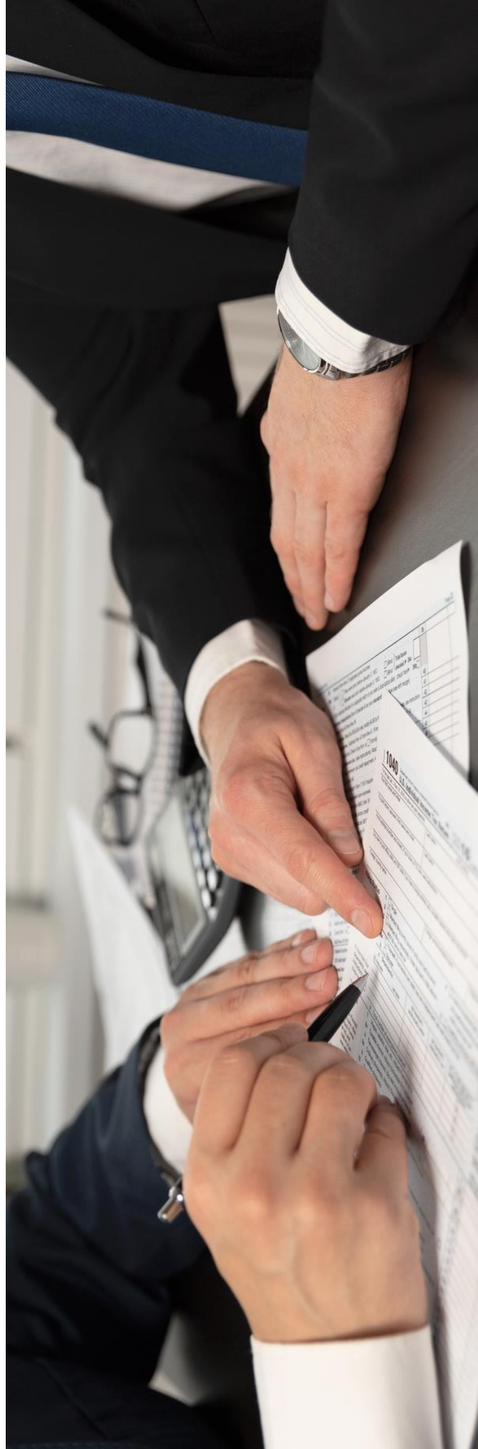

FON KATILMA BELGESİ SAHİPLERİNİN ELDE EDECEKLERİ GELİRLERİN VERGİLENMESİ

A- Gerçek Kişilerde Vergileme

Keza, **2006/10731** sayılı Kararnamenin değişik **geçici 3. maddesi** hükmü uyarınca; **22/12/2020 tarihi ile 31.12.2023 tarihi (bu tarih dahil) arasında iktisap edilen** girişim sermayesi yatırım fonu katılma belgelerinden elde edilen gelir ve kazançlar (**bu gelir ve kazançlar ne zaman elde edilirse edilsin)** için de **tevkifat oranı % "sıfır"** olarak uygulanacaktır.

Anılan düzenlemeler uyarınca**; üzerinden vergi tevkifatı yapılmış olan** *(ya da tevkifat oranı % "sıfır" da olsa tevkifat yapılmış sayılan)* girişim sermayesi fonu katılma belgelerinden **gerçek kişilerce** elde edilen gelirler için tevkifat nihai vergileme olacak ve **tam mükellef gerçek kişilerce** bu gelirler için **yıllık beyanname verilmeyecek** ve/veya **başka gelirler için yıllık beyanname veriliyorsa** bu gelirler **yıllık beyannameye dahil edilmeyecektir.** Keza, **dar mükellef gerçek kişiler de** bu gelirleri için **münferid beyanname vermeyeceklerdir.**

B- Kurumlarda Vergileme

Kurumlar Vergisi Kanunun 5 inci maddesinin 1 inci fıkrasının a-3 bendi hükmü uyarınca, **kurumların**, tam mükellefiyete tabi girişim sermayesi yatırım fonu katılma paylarından elde ettikleri **kâr payları** iştirak kazancı istisnası kapsamında kurumlar vergisinden **müstesna**dır. Kâr payını alan kurumun tam veya dar mükellefiyete tabi olmasının istisnanın uygulanmasında bir önemi bulunmamaktadır.

Keza, anılan maddeye eklenen hüküm uyarınca, **15.07.2023 ten itibaren iktisap edilen yatırım fonu katılma payları için uygulanmak üzere, katılma paylarının fona iadesinden doğan gelirler** ile **bu fonların katılma paylarının** 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 279 uncu maddesi kapsamında **değerlenmesinden kaynaklanan değer artış kazançları** da kurumlar vergisinden müstesnadır.

Öte yandan, Kurumlar Vergisi Kanunun **5** inci maddesinin **1** inci fıkrasının **e** bendine eklenen ve **15.04.2022 tarihinde yürürlüğe giren** başka bir düzenleme ile yatırım fonlarının **katılma paylarının satışından doğan kazançların %75'lik kısmı,** anılan maddedeki şartlar dahilinde *(katılma belgesinin **en az iki tam yıl** süreyle aktiflerinde yer alması, satış kazancının istisnadan yararlanan kısmı **satışın yapıldığı yılı izleyen beşinci yılın sonuna kadar pasifte özel bir fon hesabında tutulması)*** kurumlar vergisinden istisna edilmiştir.

GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM FONLARININ ALIMININ TEŞVİKİ

Girişim Sermayesi Fonu

6322 sayılı Kanunla **Vergi Usul Kanunu**na eklenen **325/A** maddesiyle **kurumlar vergisi mükelleflerine**,

- girişim sermayesi yatırım ortaklıklarına sermaye olarak konulması veya
- girişim sermayesi yatırım fonu paylarının satın alınması

amacıyla, ilgili dönem kazancından **girişim sermayesi fonu** ayırabilme imkanı getirilmiştir.

6322 sayılı Kanunla **Kurumlar Vergisi Kanunu**nun **10** uncu maddesine eklenen **(g)** bendi ile de Vergi Usul Kanununun 325/A maddesine göre girişim sermayesi fonu olarak ayrılan tutarlar, kurumlar vergisi beyannamesi üzerinde ayrıca gösterilmek şartıyla, kurum kazancından **indirim** konusu yapılabilecektir.

Keza, **Gelir Vergisi Kanunu**nun **89**.maddesine eklenen bent hükmüyle, gelir vergisi mükellefleri için de, Vergi Usul Kanununun 325/A maddesine göre girişim sermayesi fonu olarak ayrılan tutarların beyan edilen gelirin **%10'unu aşmayan kısmı**nın gelir vergisi matrahının tespitinde, gelir vergisi beyannamesinde bildirilecek gelirlerden **indirimi**ne imkan tanınmıştır.

GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM FONLARININ ALIMININ TEŞVİKİ

İndirimin Şartları

Girişim sermayesi fonunun indirim konusu yapılabilmesi için;

- Ayrılan fon tutarının **kurum kazancı**nın veya beyan edilen **gelirin %10**'unu ve **öz sermayenin %20**'sini aşmaması *(her iki şartın birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir.)*,

- Fonun **ayrıldığı yılın sonuna kadar**, Türkiye'de kurulmuş veya kurulacak olan ve Sermaye Piyasası Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi **girişim sermayesi yatırım ortaklıklarına veya fonlarına yatırım yapılması**,

- Ayrılan fon tutarının ilgili yılın **kurumlar vergisi beyannamesinde ayrıca gösterilmesi**,

gerekmektedir.

GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM FONLARININ ALIMININ TEŞVİKİ

İndirim Tutarının Hesaplanması

İndirim tutarının tespitinde, beyan edilen gelir olarak; ticari bilanço kâr veya zararına kanunen kabul edilmeyen giderler eklenmek ve geçmiş yıl zararları ile varsa tüm indirim ve istisnalar düşülmek suretiyle bulunan tutar

[**Ticari bilanço kârı (zararı) + kanunen kabul edilmeyen giderler - geçmiş yıl zararları - tüm indirim ve istisnalar**]

dikkate alınacaktır.

Pasifte özel bir fon hesabına alınacak tutar **hesap dönemi sonu itibarıyla** tespit edilebilecek olup, fon hesabına alınma işleminin, **izleyen hesap döneminin başından itibaren kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği tarihe kadar** yapılması gerekmektedir.

Geçici vergilendirme dönemlerinde fon ayrılması ve **indirim uygulamasından yararlanılması mümkün değildir.**

Girişim sermayesi fonu olarak ayrılan tutarların mükelleflerce pasifte geçici bir hesapta tutulması, **fonun ayrıldığı yılın sonuna kadar girişim sermayesi yatırım ortaklıklarına** veya **fonlarına yatırım yapılması gerekmektedir.**

Söz konusu **yatırımın yapılmaması** halinde, indirim konusu yapılan tutar nedeniyle tahakkuk ettirilecek vergi **gecikme faizi** ile birlikte mükelleften tahsil edilecektir. ***(Vergi cezası uygulanmayacaktır.)***

İndirim konusu yapılacak tutarın tespitinde, her yıl girişim sermayesi fonu olarak ayrılan tutarlar ayrı ayrı dikkate alınacak, önceki yıllarda ayrılan fon tutarları için tekrar indirim uygulanmayacaktır. Ancak, **ayrılan toplam fon tutarı hiçbir suretle öz sermayenin %20'sini aşamayacaktır.**

GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM FONLARININ ALIMININ TEŞVİKİ

Fon Tutarının Vergilenmesi

Fonun ayrıldığı yılın sonuna kadar girişim sermayesi yatırım ortaklıklarına veya fonlarına yatırım yapılmakla birlikte, **girişim sermayesi fonu olarak ayrılan tutarların;**

- Amacı dışında herhangi bir suretle başka bir hesaba nakledilmesi,
- İşletmeden çekilmesi,
- Ortaklara dağıtılması,
- Dar mükelleflerce ana merkeze aktarılması,
- Mükelleflerce işin terki,
- İşletmenin tasfiyesi, devredilmesi veya bölünmesi,
- Girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinin veya girişim sermayesi yatırım fonu katılma paylarının **elden çıkarılmasından itibaren altı ay içinde aynı amaçla yeniden kullanılmaması**

hallerinde, **bu işlemlerin yapıldığı** veya **sürenin dolduğu dönemde** diğer kazançlarla ilişkilendirilmeksizin **vergiye tabi tutulacaktır.**

GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM FONLARININ ALIMININ TEŞVİKİ

Teşvikin Değerlendirilmesi

Bu düzenlemeler çerçevesinde, getirilen **teşvik** bir nev'i **vergi ötelemesi** niteliğindedir. Yasa maddesinde, yukarıda sayılan durumlarda bu işlemlerin yapıldığı veya sürenin dolduğu dönemde vergiye tabi tutulması gereken bu tutarların **"diğer kazançlarla ilişkilendirilmeksizin"** ayrıca vergiye tabi tutulacağı belirtilmemiştir.

Anılan kanun maddesinde uygulamaya ilişkin **usul** ve **esasları**n Maliye Bakanlığınca belirleneceği hükmü yer almaktadır.

Mali İdare, Kurumlar Vergisi Tebliğinde; bu tutarların diğer kazançlarla ilişkilendirilmeksizin vergiye tabi tutulması gerektiğini; dolayısıyla, bu fon tutarlarının, beyan edildiği döneme ilişkin dönem zararı, geçmiş yıl zararları, indirim ve istisnalar ile ilişkilendirilmeksizin vergilendirileceğini açıklamıştır. **Bize göre;** bu yaklaşım yasa maddesinin lafzına uygun değildir ve Mali İdare'nin yasa koyucu yerine geçerek işlem yapması anlamını taşımaktadır. **Kanımızca,** anılan tutarların ilgili dönem kazançlarına ilave edilmesi ve varsa geçmiş yıl zararları, diğer indirim ve istisnalar da dikkate alınarak vergilendirilmesi yoluna gidilmesi gerekir. Eğer geçmiş yıl zararları, diğer indirim ve istisnaların uygulanmasından sonra vergilenecek bir kazanç kalmıyorsa da ilave vergi tarhiyatı yapılmamalıdır.

TEKONOLOJİ BÖLGELERİNE İLİŞKİN İSTİSNALARDAN VE ARAŞTIRMA -GELİŞTİRME GELİRLERİ İNDİRİMLERİNDEN YARARLANANLARA GETİRİLEN GİRİŞİM SERMAYELERİNE YATIRIM YAPMA ŞARTI

4691 sayılı **Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu** hükümleri uyarınca, bölgedeki Yönetici şirketlerin bu Kanun uygulaması kapsamında elde ettikleri kazançlar ile Bölgede faaliyet gösteren **gelir** ve **kurumlar vergisi mükellefleri**nin, münhasıran bu Bölgedeki **yazılım, tasarım** ve **AR-GE** faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları **31/12/2028** tarihine kadar **gelir ve kurumlar vergisinden müstesnadır.**

Keza, **5746** sayılı **Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun** hükümleri uyarınca, **gelir** ve **kurumlar vergisi** mükellefleri **Ar-Ge ve tasarım indirimi**nden yararlanabilmektedirler.

3 Şubat 2021 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren **7263** sayılı **Kanun**'la, gerek 4691 sayılı Kanun kapsamında gerekse 5746 sayılı Kanun kapsamında, **1/1/2022 tarihinden itibaren** yıllık beyanname üzerinden **istisna** edilen kazançları veya **indirim** konusu yapılan tutarı **1.000.000 Türk lirası** (1.1.2024 tarihinden itibaren **2.000.000 TL**) ve **üzerinde** olan gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri tarafından, bu tutarın **yüzde ikisi** (1.1.2024 tarihinden itibaren **yüzde üçü**) pasifte geçici bir hesaba aktarılmak zorundadır. Bu kapsamda aktarılması gereken tutar yükümlülüğü, yıllık bazda **20.000.000 Türk lirası** (1.1.2024 tarihinden itibaren **100.000.000 TL**) ile sınırlıdır. Bu tutarın, geçici hesabın oluştuğu yılın sonuna kadar Türkiye'de yerleşik girişimcilere yatırım yapmak üzere kurulmuş **girişim sermayesi yatırım fonu paylarının satın alınması** veya **girişim sermayesi yatırım ortaklıkları** ya da bu Kanun kapsamındaki **kuluçka merkezlerinde faaliyette bulunan diğer girişimcilere sermaye olarak konulması şarttır.**

GENEL DEĞERLENDİRME

Girişimciliğin teşvik edilmesi amacıyla, Türkiye'de kurulmuş veya kurulacak olan gelişme potansiyeli taşıyan ve kaynak ihtiyacı içinde olan girişimci şirketlere kaynak tahsis eden **girişim sermayesi yatırım fonları**, kendilerine sağlanan vergi avantajları nedeniyle, diğer yatırım fonlarına göre **en avantajlı** konumdadır. Bu nedenle de son yıllarda hızla gelişim göstermekte olup, Sermaye Piyasası Kurulunun verilerine göre; hali hazırda ihraç belgesi onaylanmış **270 adet** girişim sermayesi yatırım fonu bulunmaktadır.

TEŞEKKÜRLER